

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Затверджено:

Голова Приймальної комісії, ректор

В.С.Бакіров

ПРОГРАМА
фахових вступних екзаменів
з іноземних мов
на освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”
за напрямом 0305 “Філологія”
спеціальність 7.02030302 “Мова та література”
(заочне відділення)

Затверджено:

Вченою радою факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені
В.Н. Каразіна
Протокол № 2 від 21.02.2014 р.

Голова Вченої ради

В.Г. Пасинок

Харків, 2014

Факультет іноземних мов

Структура

фахового вступного екзамену

на освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”

за напрямом 0305 “Філологія”

спеціальність 7.02030302 “Мова та література” (заочне відділення)

Фаховий вступний екзамен з іноземної мови на рівень “Спеціаліст” складається з теоретичної і практичної частин. Теоретична частина іспиту перевіряє знання з теоретичної граматики та лексикології іноземної мови за тестами множинного вибору по 10 питань з кожної теоретичної дисципліни.

Практична частина екзамену включає переклад з іноземної мови на українську тексту обсягом 1600 друкованих одиниць.

Декан факультету

іноземних мов

В.Г.Пасинок

Програма з курсу «Теоретична граматики»

Морфологія

Загальна характеристика строю сучасної англійської мови

співвідношення аналітичності і синтетичності і англійській мові. Особливості англійської морфологічної і синтаксичної систем мови. Основні етапи розвитку англійської теоретичної граматики. Провідні підходи та наукові школи теоретичної граматики. Функціонально-семантичні/ лексико-граматичні поля.

Морфологія. Основні поняття морфологія.

Частини мови. Іменник, Займенник, Числівник, Прикметник, Дієслово, Прислівник, Службові частини мови.

Синтаксис

Синтагматичні зв'язки слів. Фраза Сурядність та підрядність як типи синтаксичного зв'язку. Словосполучення як синтаксична одиниця.

Підрядні зв'язки у іменних, дієслівних, прикметникових та прислівникових фразах. Сурядний тип зв'язку у фразах.

Речення. Поняття про речення як комунікативну одиницю. Поняття про предикативність як відношення центру змісту речення до дійсності. Синтаксичні ознаки речення, його комунікативна функція, граматичний центр, інтонаційна завершеність, співвідношення з дійсністю. Ядерне та поширене речення. Процес граматичного ускладнення речення. Члени речення.

Актуальне членування речення. Поняття про аналіз синтаксичних явищ у функціональному аспекті. Темо-рематичні відносини елементів речення. Поняття про контекст речення. Формальні засоби вираження темо-рематичних відносин у реченні.

Комунікативні типи речень. Семантика речення. Декларативні, імперативні та питальні речення, їх функціональні особливості, формальні ознаки. Семантика речень різних комунікативних типів. Різновиди питальних конструкцій в англійській мові.

Просте речення. Типи й форми простих речень. Рівні аналізу: аналіз за синтаксичною схемою. Парадигматична схема аналізу речення. Синтаксичні трансформації на рівні простого речення. Головні члени речення, другорядні члени речення, їх формальна структура, взаємозв'язки, функції.

Складне речення. Поняття про поліпредикативність. Сурядність та підрядність як форми зв'язку простих речень у складі складних. Формальні прояви синтаксичного зв'язку у складному реченні. Засоби сполучникового та безсполучникового поєднання елементів складних речень.

Складносурядне речення. Типи синтаксичних відношень між простими елементами складносурядних речень. Зіставно-протиставні та єднальні сполучники у складносурядному реченні. Граматична модель складносурядного речення.

Складнопідрядне речення. Типи складнопідрядних речень. Синтаксичний аналіз складнопідрядних речень. Моделювання структури складнопідрядних речень. Паралельна та послідовна підрядність у реченні.

Прагматична трансформація речення.

Поняття про лінгвопрагматику. Прагматичний типи речень/ висловлювань. Прагматичні трансформації речень. Чинники прагматичної трансформації. Мовленнєвий акт та його складові. Класифікація мовленнєвих актів, комунікативні постулати дискурсу.

Програма з курсу «Лексикологія»

1. Лексикологія як лінгвістична дисципліна. Об'єкт, предмет, базовий поняттєвий інструментарій лексикології. Взаємозв'язок з іншими науками.
2. Багатопланова природа мови як основа її тотожності та різноманітності. Мова та ноосфера. Семасіологія. Значення та типи значень. Полісемія. Типи контекстів.
3. Словотворення. Морфєми та їх типи. Принципи морфемного аналізу. Продуктивні та непродуктивні способи словотворення.
4. Англійський вокабул яр як адаптивна система. Поняття семантичного поля. Синонімія. Антонімія. Омонімія. Евфемізми. Неологізми. Стилїстично нейтральна та стилїстично маркована лексика.
5. Фразеологія. Принципи класифікації та способи утворення фразеологічних одиниць.
6. Етимологічний склад англійської мови. Запозичення. Критерії класифікації запозиченої лексики. Асиміляція запозичень та її типи.

Програма з підготовки до перекладу науково-популярного тексту

Фаховий вступний іспит за напрямом підготовки «Мова та література» для осіб, які не проходили програму підготовки з курсів «Вступ до перекладознавства» та «Практики перекладу» для фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» (див. зміст фахової підготовки бакалаврів) передбачає виконання письмового перекладу науково-популярного тексту за темами:

1. Books in Our Life (Книги у нашому житті)
2. Higher Education (Вища освіта)
3. Cinema (Кіно)
4. Theatre (Театр)
5. System of Law in the USA and the UK (Судова система у США та Великій Британії)

6. Music (Музика)
7. Upbringing Children (Виховання дітей)
8. Mass Media (Засоби масової інформації)

Рекомендована література з лексикології

Базова

1. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н. Лексикология английского языка: Учеб. пособие для студентов. -М.: Дрофа, 1999. - 288 с.
2. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка: Учеб. для ун-ов и фак-ов ин. яз. - 3-е изд., М: Высш. шк., 1986. - 295 с.
3. Rayevskaya M.M. English lexicology. Kiev, 1979.

Допоміжна

1. Никитин М.В. Основы лингвистической теории значения: Уч. пособие. - М.: Высшая школа, 2003. - 168 с.
2. Кубрякова Е.Г. Язык и знание. - М. : Школа «Языки славянских культур», 2004.
3. Кунин А.В. Английская фразеология. -М.: Высшая школа, 1981.
4. Попова З.Н., Стернин И.А. Язык и национальная картина мира. - Воронеж, 2003.- 60 с.
5. Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира. Отв. ред. Б.А. Серебренников. МЛ, 1988. - 216 с.

Інформаційні ресурси

1. Cambridge Dictionary online: <http://dictLonary.cambridge.org/>
2. Longman English Dictionary online: <http://www.ldoceonlLne.com/>
3. Merriam-Webster online dictionary: <http://www.merriam-webster.com/>
4. Dictionary.com: <http://dictionary.reference.com/>
5. One Look Dictionary Search (definitions): <http://www.onelook.com/>
6. Macmillan English Dictionary and Thesaurus: <http://www.macm/jnciictionary.com/>
7. Thesaurus. Com: <http://thesaurus.reference.com/>
8. Oxid Thesaurus Dictionary: <http://thesaurus.reference.com/>
9. Google Battle: <http://googlebattle.com/>
10. Wordia: <http://www.ordia.com/>
11. Online Etymology Dictionary: <http://www.etymonline.com/>
12. Online English Thesaurus: <http://www.lingvozone.com/free-online-thesaurus>

Рекомендована література з теоретичної граматики

Базова

1. Blokh M.Y. L Course in Theoretical English Grammar. - М, 1983, 2000. - 383 p.
2. Volkova L.M. Theoretical Grammar of English: Modern Approach. - К: Освіта України, 2009. - 253 p.
3. Иванова И.П., Бурлакова В.В., Почепцов Г.Г. Теоретическая грамматика английского языка. - М., 1981. -285 с.
4. Морозова И.И., Паповянец Э.Г. Методические указания и задания для самостоятельной работы по курсу теоретической грамматики: Морфология. -

Харьков, 1989.-32 с.

5. Морозова О.І., Паповянец Е.Г. Методичні вказівки та матеріали до курсу теоретичної граматики сучасної англійської мови (морфологія) для студентів 4 курсу факультету іноземних мов. - Харків, 2000. — 48 с

Допоміжна

1. Vocharova M.V. Theoretical English Grammar. Part. 1: Morphology. – Изд-во Воронежского государственного университета, 2007. - 47 с.

2. Khlebnikova I.B. Essentials of English Morphology. - М., 1994. -90 р.

3. Rayevska N.M. Modern English Grammar. - К., 1976. - 304 с

4. Valeika L., Vuitkiene J. An Introductory Course in Theoretical English Grammar. -Vilnius, 2003. - 136 р.

5. Кобрина Н.А., Болдырев Н.Н., Худяков А.А. Теоретическая грамматика современного английского языка. - М.: Высшая школа, 2007. - 368 с.

Інформаційні ресурси

Матеріали веб-сайту englishtips.org.

Програма з французької мови

Граматичні теми:

1. Дієслово (mode indicatif, subjonctif, conditionnel)
2. Узгодження часів
3. Іменник
4. Артиклю
5. Прийменник
6. Займенник
7. Прислівник

Лексичні теми

1. Здоров'я
2. Економіка і суспільство
3. Освіта
4. Проблеми житла
5. Екологія

Програма Лексикології французької мови

1. Мета курсу лексикології. Лексикологія як частина мовознавства. Проблема дефініції.
2. Основні типи лексикологій: загальна, частинна, діахронічна, синхронічна. Зв'язок лексикології з граматиною, фонетикою, стилістикою та історією мови.
3. Основний словниковий фонд сучасної французької мови та його характерні особливості.
4. Проблема слова. Функції слова.
5. Мотивовані та немотивовані слова. Фонетична і граматична характеристика слів французької та української мов.
6. Шляхи збагачення французької лексики. Змінення значення слова. Основні засоби переосмислення значень.
7. Полісемія. Семантична структура полісемічних слів у французькій та українській мовах. Омоніми.
8. Метафора та метонімія. Табу та евфемізми. Літота та гіпербола.
9. Розширення та звуження значення слова. "Покращення" та "погіршення" значення слова.
10. Словотворення в сучасній французькій та українській мовах. Основні типи словотворення. Дериація. Конверсія.
11. Словотворення в сучасній французькій та українській мовах. Верлан. Скорочення.
12. Запозичення як відображення культурно-історичних зв'язків між народами. Асиміляція запозичень. Типи запозичень.

13. Фразеологія сучасної французької та української мов. Класифікація фразеологічних одиниць. Структурні типи фразеологічних одиниць.

14. Лексикографія. Характеристика найважливіших типів словників.

Програма з Теоретичної граматики французької мови

1. Характеристика основних напрямів в зарубіжній лінгвістиці.
2. Мова та мовлення. Актуалізація.
3. Асиметрія в граматиці.
4. Основні граматичні одиниці.
5. Слово.
6. Лексичне та граматичне значення слова.
7. Класифікація частин мови.
8. Іменник.
9. Артикль та детермінативи.
10. Прикметник.
11. Займенник.
12. Дієслово.
13. Прислівник.
14. Прийменник.
15. Сполучник.
16. Частки та слова-фрази.
17. Вигуки.
18. Теорія речення.
19. Просте речення.
20. Складне речення.
21. Типи підрядних речень.

Програма з практики перекладу французької мови

Підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за напрямом філологія передбачає вміння здійснювати письмовий переклад як з рідної мови (української) на іноземну (французьку), так і навпаки.

В результаті проходження даного курсу, студент повинен знати: найголовніші поняття економічної системи Франції, банківської справи, структури та діяльності французьких підприємств; термінологію даних галузей, її значення й сферу вживання; типові проблеми, що виникають під час галузевого перекладу; типи, види перекладу й засоби досягнення передачі змісту повідомлення іноземною мовою засобами рідної мови і навпаки у галузях, що вивчаються; та вміти: перекладати у двосторонньому режимі (з французької мови на українську та з української мови на французьку) тексти, що відносяться до економічної системи Франції, її підприємств, банківської системи, в усній (послідовний переклад і переклад з аркуша) та письмовій формах.

Тематичне наповнення курсу:

Банківська система

Діловодство

Французькі підприємства
Відділ покупок, продаж
Бухгалтерія
Транспорт
Пошта
Страхування
Реклама
Імпорт, експорт, митниця
Біржа, податки, профспілки
Торгівельно-промислові палати

Теоретична грамати́ка французької мови

1. Андриевская А.А. Синтаксис современного французского языка / А.А. Андриевская. – К. : Вища школа, 1973. – 203 с.
2. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка / Пер. с франц. Е.В.Вентцель и Т.В.Вентцель. – М. : Изд-во иностранной литературы, 1955. – 416 с.
3. Басманова А.Г. Синтаксис предложения французского языка / А.Г. Басманова, А.Н. Тарасова. – М. : Высшая школа, 1986. – 208 с.
4. Васильева Н.М. Французский язык. Теоретическая грамматика. Морфология. Синтаксис / Н.М. Васильева, Л.П. Пицкова. – М. : Лист Нью, 2004. – 416 с.
5. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка / В.Г. Гак. – М. : Добросвет, 2000. – 832 с.
6. Илия Л.И. Синтаксис современного французского языка. Теоретический курс / Л.И. Илия. – М. : Наука, 1962. – 384 с.
7. Илия Л.И. Пособие по теоретической грамматике французского языка / Л.И. Илия. – М. : Высшая школа, 1979. – 215 с.
8. Реферовская Е.А. Теоретическая грамматика французского языка / Е.А. Реферовская, А.К. Васильева. – Ч. 2. Синтаксис простого и сложного предложений. – М. : Просвещение, 1983. – 334 с.
9. Штейнберг Н.М. Грамматика французского языка. Часть I. Морфология и синтаксис частей речи / Н.М. Штейнберг. – Ленинград : Просвещение, 1972. – 342 с.
10. Frontier A. La grammaire du français / A. Frontier. – P. : Belin, 1997. – 751 p.
11. Grammaire Larousse du français contemporain / Chevalier J.-C., Blanche-Benveniste C., Arrive M., Peytard J.-P. – P. : Librairie Larousse, 1964. – 485 p.
12. Grevisse M. Le Bon Usage. Grammaire française avec des Remarques sur la langue française d'aujourd'hui / M. Grevisse. – P. : Duculot, 1986. – 1520 p.
13. Riegel M. Grammaire méthodique du français / M. Riegel, Ch. Pellat J.-, R. Rioul. – P. : Presses Universitaires de France, 1994. – 646 p.
14. Wagner R.L. Grammaire du français classique et moderne / R.L. Wagner, J. Pinchon. – P. : Hachette, 1967. – 640 p.

Рекомендована література
Стилістика французької мови

1. Балли Ш. Французская стилістика. – М., 2001. – 325 с.
2. Морен М., Тетеревникова Н. Стилистика современного французского языка. – М., 1970. – 261с.
3. Хованская З., Дмитриева Л. Стилистика французского языка. – М., 1991. – 395с

Лексикологія французької мови

1. Критская О.В., Морен М.К. Сборник упражнений по лексикологии французского языка. – Л., 1967.
2. Лопатникова Н.Н., Мовшович Н.А. Лексикология современного французского языка (на французском языке). – М., 1982.
3. Методические указания и задания для самостоятельной работы по дисциплине “Лексикология современного французского языка”(составитель Джандоева П.В.). – Харьков, 1990.
4. Тимескова И.Н. Сборник упражнений по лексикологии (на французском языке). – Л., 1971.
5. Тимескова И.Н., Тархова В.А. Лексикология современного французского языка (на французском языке). – Л., 1967.
6. Eterstein С., Lesot А. Pratique du français. – Paris, 1986.
7. Музейник І.В. Лексикологія сучасної французької мови. Навчально-методичний посібник для студентів заочного відділення факультету іноземних мов. – Харків, 2006.

Практика перекладу французької мови

1. Дробязко О.Є. Ділова французька мова. Посібник для студентів факультету іноземних мов. Частина 1 / О.Є. Дробязко. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2000. – 72 с.
2. Дробязко О.Є. Ділова французька мова. Посібник для студентів факультету іноземних мов. Частина 2 / О.Є. Дробязко. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2000. – 74 с.

Програма з німецької мови

Граматичні теми, що акцентуються під час іспиту:

1. Infinitiv Passiv (інфінітив пасивного стану)
2. Satzreihe (складнопідрядне речення)
3. Satzgefüge (складносурядне речення)
4. Zeitformen (форми часу)
5. Indikativzeitformen (форми часу в дійсному способі)
6. Konjunktivzeitformen (форми часу в умовному способі)
7. Konjunktiv in der indirekten Rede, Konjunktiv I (умовний спосіб у непрямій мові, кон'юнктив I)
8. Konjunktiv II (кон'юнктив II)
9. Rektion der Verben (управління дієслів)

Лексичні теми, що акцентуються під час іспиту:

1. Die Europäische Union (Європейський Союз)
2. Die Vereinten Nationen (Об'єднані нації)
3. Verfassung und Staatsaufbau der BRD (Конституція та устрій ФРН)
4. Deutschland – Land und Kultur (Німеччина – країна та культура)
5. Verfassung und Staatsaufbau der Ukraine (Конституція та устрій України)
6. Staatsorgane und Wirtschaft der Ukraine (Державні органи управління та економіка України)

Програма курсу з дисципліни «Лексикологія німецької мови»

Тема 1. Лексикологія як розділ мовознавства і як навчальна дисципліна

- 1.1. Предмет лексикології – вчення про словниковий склад мови.
- 1.2. Теоретичне та практичне значення лексикології.
- 1.3. Лексикологічні напрями.
- 1.4. Розділи лексикології.
- 1.5. Лексикологія та лексикографія.
- 1.6. Взаємозв'язок лексикології з лінгвістичними дисциплінами.
- 1.7. Методологічні принципи лексикології.

Тема 2. Слово як основна номінативна одиниця мовної діяльності

- 2.1. Поліфункціональність слова.
- 2.2. Слово як єдність звучання та значення.
- 2.3. Формальна структура слова.
- 2.4. Особливості фонетичного оформлення німецького слова.
- 2.5. Морфологічна структура німецького слова.

Тема 3. Лексичне значення слова

- 3.1. Екстралінгвістичні та інтралінгвістичні етапи формування семантичної структури слова.
- 3.2. Визначення семантики слова на основі теорії відображення.
- 3.3. Денотативні, сигніфікативні та конотативні компоненти лексичного значення.
- 3.4. Конфігурація семем як один із способів об'єктивації лексичного значення.
- 3.5. Способи номінації у сучасній німецькій мові.
- 3.6. Первинна та вторинна номінація.
- 3.7. Мотивовані та немотивовані знаки. Найменування за ознакою. Внутрішня структура слова.

Тема 4. Синтагматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі мови

- 4.1. Лінійний характер синтагматичних зв'язків лексичних одиниць.
- 4.2. Валентність та дистрибуція.
- 4.3. Лексико-семантична сполученість слів.
- 4.4. Характеристика словників валентності та дистрибуції німецьких дієслів, іменників та прикметників.

Тема 5. Парадигматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі мови

- 5.1. Парадигматичні відносини та метод субституції.
- 5.2. Синоніми та їх типи: ідеографічні, стилістичні синоніми, територіальні чи регіональні дублети. Синонімічні ряди та їх структура. Системний характер синонімів, співвідношення синонімії та полісемії, синонімії та антонімії, поповнення синонімічних рядів завдяки запозиченням та діалектичним словам.
- 5.3. Антоніми та їх типи: різнокореневі, однокореневі, внутрішньослівні, контрадикторні, контрарні, комплементарні.
- 5.4. Гіперонімічні відношення між словами. Співвідношення гіперонімів та гіпонімів у складі лексично-семантичних груп та тематичних рядів. Семантичні поля та лексико-семантичні групи.

Тема 6. Епідигматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі мови

- 6.1. Багатозначність як діахронне явище
- 6.2. Лексична омонімія та засоби її відмежування від багатозначності

Тема 7. Семантична деривація або змінювання значення слова

- 7.1. Екстралінгвістичні та інтралінгвістичні причини зміни слова.
- 7.2. Типи семантичної деривації: генералізація, спеціалізація, значення, найменування.

7.3. Асоціативні типи переносу найменування: метафора, метонімія, евфемізм. Лексико-семантична система та процеси семантичної деривації.

Тема 8. Словотвір як відносно самостійна дисципліна

8.1. Становлення вчення про словотвір як окремої галузі лінгвістичної науки.

8.2. Зв'язки словотвору зграматикою, лексикологією, стилістикою, лінгвістикою тексту.

8.3. Словотворчі одиниці: дериват, словотворча пара, словотворчий тип, словотворчий ланцюжок, словотворча парадигма, словотворче гніздо, словотворчий ряд, словотворча категорія.

8.4. Методи словотворчого аналізу. Словотворчий та морфемний аналізи. Аналіз за безпосередньо складовими. Трансформаційний аналіз. Словотворче моделювання. Семантичний аналіз дериватів. Внутрішня валентність слова.

Тема 9. Рухомість лексико-семантичної системи німецької мови

9.1. Характерні риси словникового складу: наявність центру та периферії, взаємодія постійних та тимчасових компонентів, різноманітність семантичних відносин між компонентами, системний характер, постійний кількісний ріст.

9.2. Неологізми та архаїзми.

Тема 10. Лексичні запозичення

10.1. Соціальні та лінгвістичні причини запозичень.

10.2. Фонетична, графічна, граматична, лексична асиміляція запозичень.

10.3. Хронологічна періодизація латинських, французьких, слов'янських, італійських, англійських запозичень.

10.4. Інтернаціональна лексика у сучасній німецькій мові. Особливості розвитку лексичних запозичень у сучасній німецькій мові.

Тема 11. Професійно-соціальна диференціація словникового складу

11.1. Характеристика професійної лексики і жаргонів.

11.2. Наукова та технічна термінологія як особливий вид професійної лексики. Сутність терміну, співвідношення професійної лексики, жаргонів та термінології, способи творення спеціальних термінів, запозичена термінологія.

11.3. Мовна характеристика певних соціальних та вікових груп. Сучасний молодіжний жаргон. Модні слова. Арго та його соціальне коріння.

11.4. Співвідношення загальнословникового складу та спеціальної лексики.

Тема 12. Територіальна диференціація словникового складу німецької мови

12.1. Національні варіанти німецької мови.

12.2. Загальна характеристика мови ФРН, австрійського та швейцарського варіантів німецької мови.

12.3. Поняття територіальної диференціації. Соціолінгвістичні причини виникнення територіальних розбіжностей в лексиці німецької мови.

12.4. Співвідношення літературної мови та діалектів. Процес запозичення діалектів в літературній мові.

12.5. Роль територіальних варіантів в збагаченні лексики німецької мови. Провідні тенденції розвитку територіальних варіантів. Територіальні дублети і територіальні синоніми.

Тема 13. Загальні проблеми фразеології

13.1. Предмет, завдання і місце фразеології в сучасному мовознавстві.

13.2. Методи дослідження фразеології.

13.3. Вільні словосполучення та їх лексикалізація. Проблема стійкості та ідіоматичності мовних утворень.

13.4. Стійкі словосполучення і фразеологічні одиниці. Межі фразеології.

13.5. Проблеми класифікації фразеологічних одиниць.

13.6. Семантичні опозиції фразеологічних та лексичних одиниць (фразеологічна синонімія фразеологічна полісемія – лексична полісемія фразеологічна антонімія – лексична антонімія).

Тема 14. Спирні питання фразеології та її текстотвірні потенції

14.1. Основні типи фразеологічних одиниць сучасної німецької мови та їх коротка характеристика: дієслівні фразеологічні одиниці, парні слова, компаративні сполучення, запозичена фразеологія.

14.2. Специфіка "крилатих" слів, приказок, прислів'їв. Стійкі словесні комплекси, що знаходяться за межами фразеологічного фонду лексичні єдності, фразеологізовані утворення, аналітичні конструкції, типові граматико-стилістичні конструкції.

14.3. Проблема структурно-семантичного моделювання фразеологічних одиниць.

14.4. Стилістичне використання фразеологізмів в художній літературі та публіцистиці.

Тема 15. Лексикографія

15.1. Принципи лексикографії.

15.2. Характеристики окремих типів словників. Парадигматичні словники. Синтагматичні словники. Епідигматичні словники

Програма курсу з дисципліни «Теоретична граматика німецької мови»

Тема 1. Морфологія

1.1 Морфологічний склад граматичних класів слів. Проблема частин мови.

1.2 Іменник як граматичний клас. Артиклі.

1.3 Семантико-структурні класи дієслів. Неособові форми.

1.4 Граматичні категорії дієслова.

1.5 Дієслово. Категорія способу. Непряма мова. Поняття модальності. Категорія стану.

Прикметник та його граматичні категорії. Числівник. Прислівн

1.6 ик.

Тема 2. Синтаксис.

2.1 Синтаксичні категорії. Види зв'язку у реченні та засоби їх вираження.

2.2 Речення, його головні і другорядні члени. Типи присудку. Засоби вираження підмету.

2.3 Типи речень. Просте та складне речення. Типи складних речень.

2.4 Складносурядне речення. Сполучники сурядності.

2.5 Складнопідрядне речення. Сполучники підрядності. Комплекс речень.

2.6 Роль порядку слів у німецькій мові. Прямий та зворотній порядок слів.

Тематичне наповнення курсу «Практика перекладу німецької мови»

1. Переклад суспільно-політичних текстів. Загальні відомості про німецькомовні країни: Швейцарія, Австрія, Люксембург, Ліхтенштейн. Німецька мова та форми її існування. Економічне та соціальне становище ФРН та німецькомовних країн.

2. Переклад ділової документації. Оформлення документів та ділове листування: Структура ділового листа. Типи ділового листування. Особливості оформлення ділового листа.

3. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів (наукові тексти). Переклад складних граматичних конструкцій. Уживана лексика, що застосовується на конференціях.

4. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: юридичні тексти. Загальноуживана лексика та фразеологізми в юридичних текстах.

5. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: медичні тексти. Переклад складних граматичних конструкцій. Переклад термінологічного шару лексики.

6. Лексичні та граматичні особливості перекладу економічних текстів. Економічна термінологія та фразеологія. Німеччина – гроші та банки.

Список рекомендованої літератури

Лексикологія:

Базова

1. Степанова М. Д., Чернышева И.И. Лексикология современного немецкого языка. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Высшая школа, 2003. – 272 с.

2. Искоз А. М., Ленкова А.Ф. Лексикология немецкого языка. – 3-е изд., испр.и доп. – Л.: Просвещение, 1970. – 296 с.

3. Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 416 с.

4. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови: Семантична структура слова. – Х.: Вища школа, Вид-во при ХДУ, 1977. – 114 с.

Допоміжна

5. Девкин В. Д. Практикум по лексикологии немецкого языка. – М.: Высшая школа, 1962. – 254 с.

6. Девкин В. Д. Немецкая лексикография: Учебное пособие для вузов. – М.: Высшая школа, 2005. – 670 с.

7. Ващенко В.С. Українська лексикологія. Семантико-стилістична типологія слів. – Дніпропетровськ: Вид-во ДДУ, 1979. – 127 с.

8. Волох О.Т. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Словотвір. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Вища школа, 1986. – 199 с.
9. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1992. – 586 S.

Інформаційні ресурси

Lexikologie: Die deutsche Gegenwartssprache: Übungsbuch" -

<http://kruchenet.ru/lib/Book-10-66.html>

www.academia-moscow.ru/off-line/_books/fragment_3016.pdf

<http://www.helpforlinguist.narod.ru/lexikology.html>

uz.ref.uz/download.php?id=13380

http://www.leidykla.eu/fileadmin/Kalbotyra_3/59_3/138-146.pdf

[http://www.phil-fak.uni-duesseldorf.de/germ1/mitarbeiter/busse/mat/Liste-15-](http://www.phil-fak.uni-duesseldorf.de/germ1/mitarbeiter/busse/mat/Liste-15-Lexikologie-1-Grundlagen.pdf)

[Lexikologie-1-Grundlagen.pdf](http://www.phil-fak.uni-duesseldorf.de/germ1/mitarbeiter/busse/mat/Liste-15-Lexikologie-1-Grundlagen.pdf)

<http://www.helsinki.fi/~lenk/Lexikologie.htm>

http://www.univie.ac.at/igerm/Lexikologie_der_deutschen_Gegenwartssprache.pdf

Грамматика:

Базова

1. Бондаренко А.В. Функциональная грамматика. - Л., 1984.
2. Москальская О.И. Грамматика текста.
3. Абрамов Б.А. Теоретическая грамматика немецкого языка. Сопоставительная типология немецкого и русского языков. - М., 2001.
4. Сучасна українська мова під загальною редакцією Білодіда А.В.
5. Виноградов В.В. Русский язык.
6. Admoni W. Der deutsche Sprachbau - М., L., 1966.
7. Grundzüge einer deutschen Grammatik. Autorenkollektiv - Berlin, 1981.
8. Москальская О.И. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. -ML, 1975.

Допоміжна

1. З.Н. Роганова. Пособие по переводу с немецкого на русский язык. -М., 1961.
2. Практический курс перевода научно-технической литературы. Коллектив авторов., - М. 1972.
3. В.П. Кривенко. Курс лекций по теоретической грамматике немецкого языка. - Х., 2002.
4. Данильченко Д.О., Кривенко В.П. Навчальні матеріали з усного послідовного перекладу. - Х., 2005.
5. V. Krivenko. Bedeutung und Gebrauch der Zeitformen im Deutschen. Charkiw., 2007.

Інформаційні ресурси

1. www.deutschland.de
2. <http://www.bmbf.de/>
3. www.germanistenverband.de

4. www.gidialog.de

Практика перекладу

Базова

1. Вступ до усного послідовного перекладу: Навчальні матеріали на основі німецької мови / Данильченко Д.О., Кривенко В.П., Прасол К.Ю. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005. – 48 с.
2. Григорова О.В., Гарань Л.М., Салькова Л.Л. Geschäftlicher Schriftverkehr: Навчальний посібник з німецької мови. / Під заг. редакцією проф. В.В. Дайнеко. – Канів: Склянка часу, 2005. – 272 с.
3. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
4. Латышев Л.К. Курс перевода (эквивалентность перевода и способы ее достижения). – М.: МО, 1981. – 248 с.

Допоміжна

5. Архипов А.Ф. Самоучитель перевода с немецкого языка на русский. – М.: Высшая школа, 1991. – 255 с.
6. Безуглая Л. Р. Анализ поэтического текста: Дополнительные материалы к курсу теории и практики перевода (немецкий язык) для студентов факультетов иностранных языков / Л.Р. Безуглая. – Х.: ХНУ имени В.Н.Каразина, 2012. – 72 с.
7. Брандес М.П. Переводческая стилистика (немецкий язык). – М.: Высшая школа, 1988. – 127 с.
8. Деловая переписка: правила написания немецких деловых писем; типовые фразы и обороты; образцы писем и документов. Изд. 2-е, исправленное. – М.: ЭТС, 2001. – 240 с.
9. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. – Л., 1989.
10. Коваль А.П. Культура ділового мовлення: писемне та усне спілкування. – Київ: Вища школа, 1982. – 288 с.
11. Ковганюк С. Практика перекладу. – Харків: Наука, 1989. – 219 с.
12. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. – М.: ЕТС, 2002. – 424 с.
13. Немецко-русский и русско-немецкий словарь «ложных друзей переводчика»/ Составил К.Г.М. Готлиб. – М.: СЭ, 1972. – 448 с.
14. Огуй О.Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. – Чернівці: Рута, 2004. – 256 с.
15. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 240с.

Інформаційні ресурси

1. Відеокасети: „KUBUS“,
2. Аудіокасети: „DSH“, „Mit Deutsch in Europa“, „Auf neuen Wegen“.
3. CD-ROM „Marktplatz“
4. CD-ROM „Deutschland im Bild“.

5. DVD „Projekt EU-Parlament“ (KUBUS)
6. www.deutschland.de
7. www.euoparl.com
8. <http://www.dw-world.de>
9. <http://www.goethe.de>
10. <http://www.wirtschaftsdeutsch.de>
11. <http://www.tatsachenueberdeutschland.de>